

קו לחינוך

הקו שלך למידע חינוכי

כל הזכויות שמורות ©
המודעות באחריות המפרסמים בלבד
דוא"ל: kav1@bezeqint.net
אתר קו לחינוך באנטרנט
www.kavnet.co.il

גיליון 427 ♦ יח' טבת תשס"ח-כה' טבת תשס"ח ♦ 3.1.2008-27.12.2007 ♦ משוגר למנויים בלבד
מו"ל ועורכת: סיגל בן-ארצי | עריכה: מיכל חביב | המערכת: זהבית 4 יבנה | טל. 03-6354484 | פקס. 050-6812066

מספichi השביתה; התיכונים מתקשים במתן התאמות ללקויי למידה

משה"ח; בכל מחוז יהיה צוות רב מקצועי שיעמוד לרשות ביה"ס במתן הכנה וסיוע לביצוע ההתאמות

לקו לחינוך נודע, כי בתי"ס רבים מתקשים לעמוד במטלה זו בזמן הקצר העומד לרשותם; מבחנים ועבודות עדיין לא ניתנו השנה, וההיכרות של המורים עם התלמידים החדשים לקויי הלמידה היא, כאמור, מאוד שטחית. כך, למשל, מנהל מחוז חיפה, אהרון זבידה, פנה בשבוע שעבר למפקחים בנושא. בפנייה נמסר, כי מהשטח עולות סוגיות מורכבות וקיים צורך דחוף בהתארגנות חדשה לסייע לבתי"ס לקיים את ועדות ההתאמה הבית ספריות.

בתגובה לפניית קו לחינוך, מסרה מנהלת גף לקויי למידה במשה"ח, כי לאור השלכות השביתה, קיימת שונות בין בתי"ס במסוגלות המקצועית לקבוע התאמה ברמה 3 לתלמידים לקויי למידה.

מסיבה זו ננקטו, לדבריה, הצעדים הבאים לשמירת תהליך מקצועי של בחינת הזכאות להתאמות בבחינות הבגרות; אישור לקבלת ההתאמות ברמה 3 על ידי ביה"ס ניתן לשנה זו בלבד. כמו כן, בכל מחוז יהיה צוות רב מקצועי שיעמוד לרשות ביה"ס במתן הכנה וסיוע לביצוע הוועדה. בכל מחוז גם יעמוד צוות מקצועי לרשות אנשי המקצוע בבתי"ס במקרה של התלבטויות ושאלות מקצועיות. עוד נמסר, כי העקרונות לדיון בהתאמות בבתי"ס ייבחנו על פי חוזר מנכ"ל ופרסומי נוהל נלווים.

אחת הבעיות שנוצרו בעקבות שביתת המורים הארוכה, הייתה העיכוב בדיון בבקשות להתאמות לבגרויות עבור תלמידים לקויי למידה. כבר בשבועות הראשונים של השביתה צפתה מנהלת גף ליקויי למידה במשה"ח, ד"ר יהודית אל-דור (בכתבה שפורסמה בגיליון 423 של קו לחינוך), כי ועדות ההתאמה בבתי"ס יתקשו השנה במיוחד לקבוע התאמות ברמות 1 ו-2 לתלמידים לקויי למידה בכיתות י'. הסיבה לכך – במתן ההתאמות נדרשת, בנוסף לאבחון הדידקטי, גם חוות דעת של המורה המחנך על התלמיד, ובשל השביתה לא הספיקו המחנכים והמורים המקצועיים להכיר את שכבת התלמידים החדשה בבתי"ס. למרות זאת, בחוזר מנכ"לית משה"ח בנושא סדרי הלימודים בחינוך העל יסודי לאחר השביתה, הוטלה על הוועדות הבית ספריות גם הסמכות לקבוע התאמות ברמה 3 לתלמידי שכבת י'. מדובר בהתאמות מיוחדות המשנות את מהות הבחינה, כמו לדוגמה, היתר לתלמיד לענות בעל פה לשאלות. הסיבה להעברת ההתאמות ברמה מורכבת זו לוועדות הבית ספריות נובעת, כנראה, מהעומס הרב המוטל כעת על ועדות ההתאמות המחוזיות, שעסקו בכך עד כה. חוזר המנכ"לית מציינ, כי הוועדה הבית ספרית תקבל את החלטתה על בסיס אבחון תקף, חוות דעת המורים ועבודות או בחינות של התלמיד.

סיום מועד הקיץ של הבגרויות נדחה ל-14 ביולי

באזרחות, נמסר ממשה"ח כי חלה רק ירידה קטנה במספר שאלוני הבחינות שהוזמנו על ידי בתי"ס לעומת התקופה המקבילה אשתקד. על פי נתוני המשרד הוזמנו השנה 468,366 שאלונים לעומת 483,784 אשתקד. במשה"ח מוסיפים, כי מרבית ההזמנות מבתי"ס היו בשבועות האחרונים. יש לציין, כי מספר השאלונים שהוזמנו אינו מעיד בהכרח על מספר הנבחנים בפועל. ייתכן כי בשל השביתה לא ייגשו לבחינות מספר רב של תלמידים שנרשמו אליהן.

משה"ח דחה את סיום מועד הקיץ בבגרויות ל-14 ביולי, כך נמסר לקו לחינוך. הבחינה האחרונה, שתתקיים בתאריך זה, תהיה מועד ב' במתמטיקה. בשל דחיית סיום שנת הלימודים ודחיית מועדי הבחינות, תהיה השנה סמיכות של כשלושה שבועות בין הבחינות במועד א' במתמטיקה ובאנגלית ובין הבחינות במועדי ב' במקצועות אלה. בשל סמיכות זו, לא יספיק השנה משה"ח לפרסם את תוצאות מבחני מועדי א' לפני מועדי ב', מה שיקשה על התלמידים. בנושא בגרויות החורף, המתחילות ביום רביעי הבא, בבחינה

סמנכ"לית משה"ח; מערכת החינוך לא עושה מספיק בתחום הערכי

השביתה החל שיח מחודש בין תלמידים ומורים על תפקיד המורה. רוזנברג גם ציינה את מסגרת השעות הפרטניות ברפורמה, שבהן יש למורים הזדמנות אמיתית לדבר עם קבוצות קטנות של תלמידים ולא רק ללמד אותם. בישיבה ציינו הדוברים, כי בעשורים האחרונים שוחררה מערכת החינוך מהתמודדות עם נושאים ערכיים, כמו הצינונות ואהבת הארץ, והעיסוק בהם נמסר כולו לגורמים חיצוניים.

מערכת החינוך אינה עושה מספיק להנחלת ערכים בבתי"ס, כך אמרה סמנכ"לית משה"ח, לאה רוזנברג, בישיבת ועדת החינוך של הכנסת, שיוחדה השבוע לנושא החינוך הערכי בכלל והחינוך לציונות ואהבת הארץ במערכת החינוך בפרט. הוועדה התכנסה לציון הקונגרס הציוני לנוער, המתקיים בימים אלה בירושלים. עם זאת הוסיפה רוזנברג, כי היא רואה תחילתה של תקווה לשינוי ערכי במערכת החינוך בימים אלה, כאשר בעקבות

עם גופים חיצוניים. מארגון המורים נמסר בתגובה, כי הוא בוחר שלא להגיב לטענותיה של מציאל מפאת השמירה על כבודה.

■ משה"ח יציג מתווה חדש לתשלומי ההורים בעוד כחודשיים – ועדת החינוך של הכנסת דנה בשבוע שעבר בנושא "תשלומי הורים". יו"ר הוועדה, ח"כ מיכאל מלכיאור, אמר בישיבה כי תשלומי ההורים אושרו בחודש ספטמבר רק לאחר ששרת החינוך, יולי תמיר, הבטיחה לוועדה להכין מתווה חדש, שבמסגרתו יגבו התשלומים באופן פרוגרסיבי דרך הביטוח הלאומי. מלכיאור הודיע, כי ועדת החינוך לא תאשר שוב את התשלומים במתווה הישן. "אל תבואו אלינו בחודש מאי ותבקשו אישור. תשלומי ההורים גורמים לכרסום בחינוך הציבורי". מלכיאור גם טען, כי כשנכנסה השרה לתפקידה היא הבטיחה שלא תאפשר גביית תשלומים חריגים, שאינם חוקיים. לדבריו מאז לא הטיל משה"ח סנקציה ולו על מנהל אחד שחרג בגבייה מההורים והנושא כאוב במיוחד במגזר הממלכתי-דתי. מנכ"לית משה"ח, שלומית עמיח, הבטיחה בישיבה להעלות את נושא תשלומי ההורים לעדיפות ראשונה בסדר היום של המשרד. לדבריה עם תום שביתת המורים מתחיל משה"ח לפעול באופן אינטנסיבי לגיבוש מתווה חדש לתשלומי ההורים, שהיא מקווה שיסוכם בתוך כחודשיים. "יש במתווה קשיים, ונצטרך גם לבחון לו אלטרנטיבות ראויות", הוסיפה עמיח. מנכ"ל המועצה הלאומית לשלום הילד, יצחק קדמן, אמר בדיון, כי המתווה שהציעה שרת החינוך אינו אידיאלי, אך הוא טוב לאין ערוך מהגבייה שקיימת כיום. לטענתו קיימת בבתי"ס הפקרות מוחלטת בגביית תשלומי ההורים. "זה רע לתלמידים, להורים, למורים, ולמנהלים שכל היום מנהלים מריבות על כספים וזה לא תפקידם", הוסיף קדמן.

■ חברת הנהלת ארגון המורים התפטרה מתפקידה – חברת הנהלת ארגון המורים, ברכה מציאל, התפטרה בשבוע שעבר מתפקידה. מציאל שימשה בעבר כיו"ר האגף הפרופסיונאלי בארגון, ובשנה וחצי האחרונות כראש המחלקה לפדגוגיה, בגרויות ועורכת מגזין קשר-עין. במכתב ההתפטרות טוענת מציאל, כי יו"ר הארגון, רן ארז, לא קיים דיון עם הנהלת הארגון לגבי מדיניות המאבק שניהל בחודשים האחרונים. לטענתה ברוב ישיבות הנהלת הארגון הועברו רק דיווחים על המאבק ואושרו תקציבים להמשכו. עוד טוענת מציאל, כי הדרישות להחזר שעות למערכת ולהפחתת מספר התלמידים בכיתה, שהוצגו במוקד המאבק, לא נכללו במדיניות הנהלת הארגון שכן מעולם לא נדונו בה. לטענתה נושאים אלו הוכנסו על ידי יועצי התדמית של הארגון, שקבעו יעדי מדיניות חדשים. מציאל מודה, כי המדיניות החדשה שידרגה את מאבק הארגון, אך במקביל הפכה אותו למאבק חברתי על חשבון המאבק על שכר המורים. כמו כן לא ניתנה, לטענתה, לחברי ההנהלה חוות דעת משפטית האם נושאים אלו הם בתחום סמכותו של האיגוד המקצועי. "את התשובה קיבלנו לאחר חודשיים של שביתה מבית הדין המכובד, שסבור שהחלטה זו הינה בתחום סמכות הממשלה", מוסיפה מציאל. לדבריה היא מסכימה להצהרתו של יו"ר ההסתדרות, עופר עיני, שההסכם עליו חתם ארגון המורים לאחר חודשיים של שביתה, הוא המתווה שהוצג שבועיים לאחר התחלתה. למציאל גם טענות על ההתנהלות הפנימית של הארגון. לטענתה בהנהלת הארגון תפסה העסקנות את מקומה של המקצוענות. עוד טוענת מציאל, כי מנגנון הארגון נופח ללא סיבה נראית לעין תוך העלאת שכר בזמן המאבק, גדל מספר חברי המועצה המועסקים על ידי הארגון במישרין או בעקיפין, ואין שקיפות לגבי ניצול התקציבים, חתימה על חוזים והתקשרויות

למעלה מ-100 בתי ספר מרחבי הארץ ביקרו במיני ישראל

פארק מיני ישראל מזמין בתי ספר מכל רחבי הארץ לקחת חלק בתוכניות לימודים ייחודיות לרגל 60 שנה למדינה.

למעלה מ-100 בתי ספר מרחבי הארץ ביקרו במהלך החודשיים האחרונים במיני ישראל, פארק הדגמים הגדול והמתקדם מסוגו בעולם הממוקם בלטרון שבצפון הארץ. בתי הספר לקחו חלק בפעילות ייחודית במסגרת החגיגות לציון 60 שנה למדינה וכן במסגרת ימי גיבוש בית ספריים.

מיני ישראל מטפל בימים אלה בפניות רבות של בתי ספר מכל רחבי הארץ לתיאום ביקורים במהלך שנת לימודים הנוכחית ולהתאמת תכנים ייחודיים לבתי הספר השונים.

חיים רוגטקה, מנכ"ל מיני ישראל: "תוכניות הלימוד גובשו בסימן 60 שנה למדינה ומציעות לכל בית ספר בארץ לקחת חלק בחוויה ובתוכנית המותאמת לכל שכבה ושכבה. חשוב להדגיש כי סיור במיני ישראל, כמוהו כסיור בארץ ישראל ובמסגרת זו התאמנו מחירים מיוחדים לבתי הספר".

תוכניות הלימודים של מיני ישראל לרגל 60 שנה למדינה זוכות לביקושים ערים ומיועדות לתלמידי בתי הספר היסודיים והתיכוניים. התוכניות מתייחסות למגוון נושאים כגון ציונות, יהדות, מורשת ישראל, סובלנות, ידיעת הארץ, הכרת הארץ, דמוקרטיה ועוד. התוכניות גובשו על ידי צוות מקצועי ומתבצעות במסגרת בית ספרית מאורגנת, כולל הורי התלמידים, כאשר לכל כיתה מוצמד מדריך ובכך נוצר מצב מעניין שבמסגרתו את אותו נושא אפשר להעביר בהתאם לרמת הלימוד של כל כיתה.

כמו כן, שם הפארק דגש על דרישות משרד החינוך ועל 100 מושגי יסוד בציונות וניתן לשלב את התוכנית של מיני ישראל עם תוכניות הלימודים הבית ספריות במסגרת פעילות המשך. הנהלת הפארק אף פיתחה מודל ייחודי לפעילות אינטראקטיבית מתמשכת בין בתי הספר לפארק.

נושאים לדוגמה שניתן לראות וללמוד עליהם במיני ישראל: מדינה וממשל, התפתחות היישוב, חצר כנרת, תל חי, המושב והקיבוץ, היציאה מהחומות, הקמת תל אביב, המקומות הקדושים, חינוך לסובלנות, טופוגרפיה ועוד.

למידע נוסף ולהרשמה, ניתן לפנות להנהלת הפארק בטלפון: 08-9130000 שלוחה 100.

תוכנית חדשה; נכונות לשירות ומוכנות לצה"ל

מינהל חברה ונוער במשה"ח פרסם בשבוע שעבר חוזר מנכ"ל בנושא "נכונות לשירות ומוכנות לצה"ל". על פי החוזר, יחויבו מעתה התיכונים לגבש תוכנית תלת שנתית בית ספרית בנושא לכיתות י'–י"ב. מטרתה של התוכנית הן טיפוח המעורבות החברתית בקרב בני הנוער ועידודם לקבל על עצמם תפקידי שירות למען החברה והמדינה, שאחד מהמרכזיים שבהם הוא השירות בצה"ל. עד כה הייתה ההשתתפות או אי-ההשתתפות בתוכניות, העוסקות במחויבות חברתית ובשירות הצבאי, נתונה לשיקול דעתו של כל מנהל תיכון.

התוכנית התלת שנתית תכלול מגוון של תוכניות חברתיות-ערכיות קיימות של מינהל ונוער ובהן; "להיות אזרח", "משואה לתקומה", "מעברים", "לקראת שירות משמעותי בצה"ל", "על סדר היום", "צה"ל והחברה הישראלית", "אדם במדים – דילמות ערכיות" ועוד. התוכנית תהיה התפתחותית; בכיתה י' יושם דגש על נושאים כמו ציונות, מעורבות אזרחית ותרומה למדינה, ובכיתות י"א וי"ב – על נושא השירות הצבאי. התוכנית תבצע בשיעורי

המחנך, ימים מרוכזים וסדנאות, על פי בחירתו של ביה"ס. לדברי מנהלת תחום חינוך חברתי במינהל חברה ונוער, ריקי לאופר, כל מנהל תיכון יוכל להרכיב תוכנית תלת שנתית שתתאים לאוכלוסיית התלמידים בבית ספרו, ובתנאי שבתוכנית ייושמו העקרונות שהותוו בחוזר המנכ"ל. כך, למשל, בתוכנית שתגובש בבי"ס ששיעור המתגייסים בקרב בוגריו נמוך יחסית, יושם דגש על פעילויות מעודדות מוטיבציה לשירות משמעותי בצה"ל. לעומת זאת, בבי"ס ששיעור המתגייסים לשירות משמעותי בקרב בוגריו גבוה, יוכל לבנות תוכנית שתתמקד בעיקר במתן מידע לתלמידים על השירות הצבאי, למשל בסדנאות "לקראת גיוס" ו"שרשרת החיול", אימוני כושר בשיעורי החינוך הגופני ועוד. ממשה"ח נמסר, כי בשנת הלימודים הנוכחית תוטמע התוכנית ב-500 תיכונים ברחבי הארץ. האחריות לגיבוש התוכנית וביצועה תהיה משותפת לבתי"ס ולרשויות המקומיות. בביצוע התוכנית ישתפו צה"ל והאגף הביטחוני חברתי במשרד הביטחון.

מחקר; ההתנדבות בקהילה מפתחת בבני נוער כישורים חשובים

סייעה להם לשפר את השליטה בהתנהגותם, למשל לשלוט טוב יותר בכעסים ולגלות יותר סבלנות כלפי אחרים. **כישורי תכנון** – ההתנדבות סייעה לצעירים ללמוד להציב לעצמם מטרת ולעמוד בהן, וללמוד לעמוד בזמנים.

לקיחת אחריות – בני הנוער ציינו, כי ההבנה שאחרים תלויים בהם בעקבות ההתנדבות תרמה להתבגרותם. כמו כן העידו חלק ניכר מהנחקרים, כי בעקבות ההתנדבות הם חשים תחושת עצמאות גדולה יותר ושיפור ביכולות הלמידה שלהם – במיוחד ביכולת לפתור בעיות ולקבל החלטות.

המתנדבים גם ציינו, כי חל שיפור בעבודת הצוות שלהם, בכישורי ההקשבה, המנהיגות, המשא ומתן ובמודעותם החברתית. **תרומה לקהילה** – למרות שהמתנדבים היו ערים לתועלת שהם מפיקים מההתנדבות, ציינו רובם את החשיבות הרבה שהם רואים בה כדרך לתרום לקהילה שלהם. עורכי המחקר מציינים, כי למרות שהתרומה לקהילה עשויה להיתפש כמנוגדת לטובה האישית שמפיקים בני הנוער מההתנדבות, הרי ששני התחומים הם משלימים ולא סותרים זה את זה.

המחקר מצא, כי ההתנדבות עשויה לשמש כזרז לצעירים לשפר את הלמידה או לפנות לתחומי למידה חדשים הקשורים בתחום ההתנדבות. רבים מבני הנוער גם פיתחו כישורים מעשיים שונים שהיו קשורים לעבודת ההתנדבות הספציפית שביצעו. לדעת החוקרים, טמון בהתנדבות פוטנציאל לפיתוח הכישורים והלמידה של בני הנוער. עם זאת מצאו החוקרים, שיש צורך לפתח מנגנון שיפיק את המירב מהלמידה ומההתפתחות שמתקיימת בקרב בני הנוער כתוצאה מההתנדבות. החוקרים ממליצים, כי תוכניות ההתנדבות יהיו גמישות ויעצם בהן הנושא של פיתוח כישוריהם של המתנדבים הצעירים. התוכניות צריכות גם לכלול תהליכים ברורים של תיעוד והערכה על פיתוח כישורי המתנדבים. כמו כן ממליצים החוקרים לפתח "ארגז כלים" לפרויקטים של התנדבות, שיעזור למתנדבים הצעירים להבין מהם הכישורים שרכשו בעשייה ההתנדבותית. עוד ממליצים החוקרים, כי המתנדבים יתוגמלו בתעודות, פרסים ומגוון רחב של דרכי הוקרה, וכי עבודת ההתנדבות תוכר כקריטריון מסייע לקבלה לאוניברסיטאות. כתובת המחקר המלא;

http://www.nya.org.uk/shared_asp_files/gfsr.asp?nodeid=95685

במרבית התיכונים בארץ מופעלת בכיתות י' תוכנית המחויבות האישית. מטרתה של התוכנית, הפועלת כבר כ-25 שנים, הן בעיקר חברתיות-ערכיות; חיזוק הקשר של התלמיד עם הקהילה באמצעות נתינה, היכרות של בני הנוער עם השונה באמצעות פעילויות במגזרים חלשים, למשל בקרב קשישים, בתי חולים, ארגוני סעד ועוד.

מחקר שערכה לאחרונה הסוכנות הלאומית לנוער בבריטניה עבור משה"ח הבריטי, ביקש לבדוק האם מעבר לערך שבנתינה נתרמים בני הנוער מההתנדבות גם בשיפור כישורים אישיים שונים שלהם. במחקר, שהתקיים עד למרס 2007, השתתפו 215 בני נוער וצעירים בריטיים, המתנדבים ב-30 פרויקטים שונים. המחקר נערך באמצעות ראיונות עם בני הנוער ועם עובדים בפרויקטים שבהם התנדבו.

בראיונות ציינו בני הנוער כי פיתחו במהלך עבודת ההתנדבות מגוון גדול של כישורים אישיים וחברתיים.

מוכנות לתעסוקה – מרבית הצעירים שראיינו, ציינו כי ההתנדבות סייעה להכין אותם לשוק העבודה. הניסיון שצברו בעבודה ההתנדבותית העניק להם, לדעתם, כישורים כלליים העשויים להיות שימושיים בעתיד במגוון סוגי עבודה. **שיפור הביטחון העצמי** – מרבית בני הנוער ציינו את ההשפעה החיובית של ההתנדבות על ביטחונם העצמי ועל ההערכה העצמית שלהם. השיפור בתכונות אלו תרם גם מאוד לשיפור התקשורת של בני הנוער עם סביבתם. במיוחד שופרה התקשורת של בני נוער שהעידו על עצמם, כי לפני שהחלו להתנדב היו ביישנים ועצבניים בכל מפגש עם אנשים חדשים, או אף מבודדים חברתית.

כישורי תקשורת – בני הנוער ציינו, כי פיתחו במהלך ההתנדבות כישורי דיבור ותקשורת גופנית כאחד. כמו כן השתפרה התקשורת שלהם בטלפון, היכולת לדבר מול קהל ועוד.

שיפור המודעות העצמית – חלק קטן מהנחקרים אף העידו, כי ההתנדבות סייעה לשנות תחומים רבים בחייהם, מכיוון שהיא גרמה להם להבין טוב יותר את תכונותיהם האישיות ואף להרגיש טוב יותר עם עצמם. כמו כן העידו חלק מהנחקרים כי ההתנדבות גרמה להם לקבל יותר את השונה ואף להיות ליברלים יותר בעמדותיהם.

שליטה עצמית – חלק ניכר מבני הנוער ציינו, כי ההתנדבות

לומדים ערבית מדוברת מ"מורות שגרירות" – בבתי"ס הדר וראשונים בנס ציונה מופעלת השנה תוכנית לימודי ערבית מדוברת בשם "בואו נדבר". התוכנית מופעלת על ידי הפיקוח על הוראת הערבית במחוז בשיתוף עם מטה שנהר-קרמניצר והמכון לקידום אזרחות משותפת בישראל "מרחבים". מטרת התוכנית היא לערוך לתלמידים היכרות עם השפה הערבית המדוברת ועם התרבות של אזרחי המדינה הערביים. מטרה נוספת היא לערוך לתלמידים

שיעור ערבית של המורה מייסון בבי"ס ראשונים

היכרות עם האחר, כדי שיקבלו שונות בתוך ביה"ס ובחברה הישראלית.

במסגרת התוכנית לומדים התלמידים להבין את השפה הערבית ולשוחח בה, ועוסקים בנושאים; זהות כפי שהיא באה לידי ביטוי בשמות, בלבוש ובתרבות, סיפורי משפחות, מבנה הבית המסורתי, מוסיקה ערבית, אומנות הכתב הערבי ועוד.

מנהלת מחוז מרכז, ד"ר סולי נתן, ביקרה בשבוע שעבר בבתי"ס וצפתה בשיעורים הנערכים במסגרת התוכנית, שאותן מלמדות מורות ערביות. בשיחה שערכה עם המורות, אמרה המורה מייסון, המלמדת בבי"ס ראשונים, כי היא מרגישה שהצליחה באמצעות התוכנית להגשים את מטרתה האישיות. בסוף הביקור התקיים רב שיח על התוכנית בהנחיית רפרנטית המחוז ליישום דו"חות שנהר קרמניצר, עדי מילשטיין, ובהשתתפות כל מנהלות בתי"ס היסודיים בנס ציונה, המורות לערבית, וקבוצת תלמידים ונציגי הורים מבתי"ס הדר וראשונים.

מנהלת המחוז ציינה כי התרשמה מאוד מהעשייה של בתי"ס והודיעה כי תפעל ליישם את התוכנית בבתי"ס נוספים ברחבי

המחוז. "אני מקווה שהמורות תהיינה שגרירות במקום מגוריהן ולא רק בהוראת מקצוע הערבית, ושמונים נוספים מהמגזר הערבי יגיעו ללמוד בבתי"ס יהודיים", הוסיפה נתן.

תואר ראשון לפני הבגרות – תלמידים מצטיינים מקריית החינוך אמ"ת כפר בתיה ברעננה, יוכלו להשלים לימודי תואר ראשון של אוניברסיטת בר אילן עד סיום התיכון. הלימודים האקדמיים יתקיימו במסגרת תוכנית בשם "מוכנות

לאוניברסיטה" (מול"א), שאותה יזמו מנכ"ל רשת אמ"ת, ד"ר אמנון אלדר, ומנהל קריית החינוך כפר בתיה, ד"ר צבי ירבלום. הסכם על התוכנית נחתם השבוע בין רשת אמ"ת ואוניברסיטת בר אילן. התוכנית תתחיל לפעול במחצית השנייה של שנת הלימודים הנוכחית בביה"ס המדעי-טכנולוגי שבקריית החינוך. במסגרת התוכנית ילמדו השנה 25 תלמידים מצטיינים משכבת ח' ארבע שעות אקדמיות שבועיות באוניברסיטת בר אילן. בכיתות ט' ו-י' יוכלו התלמידים לצבור קורסי בחירה אקדמיים מתוך רשימת קורסי הבחירה באוניברסיטה, למשל במדעי המוח, מבוא למיקרוביולוגיה, מבוא לביוכימיה, סטטיסטיקה, ועוד. בכיתה י"א יוכלו התלמידים שיצטיינו בתוכנית להשתלב בלימודים בפקולטאות השונות של האוניברסיטה, ובכיתה י"ב – לשלב בלימודי התואר הראשון גם לימודים במכון הגבוה לתורה שבאוניברסיטה. לרגל השקת התוכנית התקיים בשבוע שעבר בכפר בתיה פאנל מיוחד בנושא "תורה ומדע". בפאנל השתתפו נשיא אוניברסיטת בר אילן, פרופ' משה קווה, וראש ישיבת ההסדר בפתח תקוה, הרב יובל שרלו.

חינוך בעולם

בארה"ב; דיון ציבורי על הגדרות ביה"ס המצליח – מאז חוקק בארה"ב חוק הרפורמה בחינוך, NCLB, לפני כשש שנים, מגדיר הממשל ביה"ס כמצליח או כושל על פי אחוז התלמידים העוברים בהצלחה את מבחני המדינה בקריאה ומתמטיקה. על פי כתבה שהתפרסמה בשבוע שעבר בווישינגטון פוסט, הולכת וגוברת הדרישה בקרב אנשי חינוך ומחוקקים במדינה להעניק משקל רב יותר לתחומים אחרים בקביעה אם ביה"ס מצליח או כושל. הכתבה, שכותרתה היא "קריאה גוברת לקנה מידה רחב יותר לקביעת הצלחת בתי"ס", מציינת כי קבוצות פוליטיות חזקות מבקשות שהצלחתו של ביה"ס תיקבע על פי מדדים נוספים, כמו למשל שיעור בוגרי ביה"ס מקרב התלמידים שהחלו ללמוד בו, ההישגים במדעים ובהיסטוריה ואפילו מספר השעות המוקדשות לחינוך גופני.

כך, למשל, מבקשת "האגודה האמריקנית של המהנדסים האזרחיים" להוסיף תבחין של עמידה בבחינות במדעים לדרישות מבתי"ס. ארגון זכויות האזרח NNACP, שהוא אחד מארגוני השחורים והמיעוטים החזקים בארצות הברית, מבקש שקנה המידה להצלחת ביה"ס יהיה שיעור התלמידים המסיימים אותו ולא רק עמידה במבחנים בקריאה ובמתמטיקה. התומכים בהוספת תבחנים נוספים לחוק הרפורמה טוענים, כי תהליך הלמידה מורכב מכדי שביה"ס יישפט רק על פי מבחנים שנתיים, שאין דבר בינם ובין הספונטאניות והיצירתיות הנדרשת מהמורה ומהתלמיד בכיתה. "צריך שיותר מאשר ציון במבחן אחד יקבע את הצלחת התלמידים וביה"ס", טוען בכתבה רג וויור, נשיא ארגון המורים הגדול בארצות הברית National Education Association. לדבריו הכנת תלמיד למאה ה-21 כוללת אמנם מתמטיקה וקריאה, אך גם ידע במדעים,

אזרחות ואומנות. לעומת זאת, טוענים אנשי ממשל בוש, שהכללתם של יותר מידי תבחנים להצלחה של בתי"ס יחלישו את אמינות חוק הרפורמה. הסיבה לכך – מערכת תבחנים מורכבת מידי עשויה להסוות את כישלונם של בתי"ס שבהם תלמידים רבים אינם שולטים במיומנויות בסיסיות של קריאה ומתמטיקה, שהן אבני בסיס להצלחתם בהמשך חייהם. על פי חוק הרפורמה האמריקני, חייבים בתי"ס לעמוד במבחני המדינה בקריאה ומתמטיקה הנהוגים בכיתות ח' ובתיכון. בתי"ס שאינם עומדים במבחני המדינה נאלצים להעניק לתלמידיהם את האפשרות לעבור לבתי"ס אחרים וננקטות כלפיהם סנקציות נוספות.

באוסטרליה; מערכת לחצני מצוקה כנגד בריונות בבתי"ס – בריונות של תלמידים מטרידה גם את מנהלי בתי"ס באוסטרליה. אחד הפתרונות העכשוויים לתופעה היא התקנת מערכות היי-טק שמחירן אלפי דולרים, על כך מדווחת כתבה המתפרסמת החדש במגזין האוסטרלי The Age. המערכת, המכונה בכתבה "לחצני הבריונות", מורכבת למעשה מלחצני מצוקה המפוזרים במבני ביה"ס ובחצרו. לחצני המצוקה מחוברים בחיבור אלחוטי למצלמות. תלמיד המותקף יכול ללחוץ על הלחצן והמצלמות מתעדות את התקרית ומזעיקות את המורים ב-SMS. על פי הכתבה, באחד מבתי"ס, שבו לומדים כ-1,200 תלמידים, מפוזרות 20 מצלמות. לדברי מנהלת ביה"ס המצלמות אינן מחליפות את המורים, אך התגלו כיעילות במקרים של קטטות תלמידים, כמו גם במקרי חירום רפואיים או כשזר חודר לשטח ביה"ס. לדבריה כשפורצת קטטה, מצליחים כעת המורים להגיע אליה מייד ולהפריד בין הניצים. עלות המערכת נעה בין 5,000 דולר לבי"ס קטן ל-20 אלף דולר לבי"ס גדול.

■ תלמידים יהודים וערבים לומדים על השואה – תלמידים יהודים וערבים מבתי"ס; עירוני ג', שיזף וביה"ס האיטלקי בחיפה, השתתפו לאחרונה בסמינר בשם "שכנים" במוזיאון לוחמי הגטאות. הסמינר התקיים במסגרת תוכנית חינוכית הומניסטית אשר נקודת המוצא שלה הוא נושא השואה. התוכנית מתפתחת בהמשכה לעיסוק בשאלות ערכיות על האדם, גורלו והכרעותיו המוסריות בעת מבחן קיצוני לחברה האנושית. במסגרת התוכנית השתתפו התלמידים אשתקד והשנה בסדרה של מפגשים בהיקף של 30 שעות. את התוכנית הנחו המחלקה לחינוך חברתי ערכי בעיריית חיפה והמרכז ההומניסטי במוזיאון לוחמי הגטאות.

ילדי הגן נהנים מקונצרט בשידור חי.

■ קונצרט מוסיקה קלאסית בגני הילדים – בכל גני הילדים בגן יבנה נערכה החודש סדרת קונצרטים. מטרת הסדרה היא לחשוף את הילדים לעולם המוסיקה בכלל ולמוסיקה הקלאסית בפרט. את הקונצרטים מקיימים מדריכה, מנחה ומוסיקאי, המציגים במסגרתם גם כלי נגינה שונים. בקונצרטים מודגשים כלי הנשיפה, התפתחותם ההיסטורית ואיברי הגוף הכרוכים בהפעלתם, ומשולבים סיפורים ואגדות עליהם. הסדרה פותחה על ידי המוסיקאי ונגן החליל, אנטולי קוגן, שהוא תושב גן יבנה. קוגן הוא חתן פרסים בין לאומיים למוסיקה, ומנהלו המוסיקלי של הרכב ה"קאמרטה אקדמוס" המופיע בארץ ובחו"ל. גן יבנה הוא היישוב הראשון בארץ שבו מופעלת התוכנית. ממועצת גן יבנה נמסר, כי הקונצרטים הם חלק מתוכנית העשרה כוללת, שבמסגרתה ייחשפו ילדי הגנים ביישוב למגוון תחומי אומנות

ומוסיקאי, המציגים במסגרתם גם כלי נגינה שונים. בקונצרטים מודגשים כלי הנשיפה, התפתחותם ההיסטורית ואיברי הגוף הכרוכים בהפעלתם, ומשולבים סיפורים ואגדות עליהם. הסדרה פותחה על ידי המוסיקאי ונגן החליל, אנטולי קוגן, שהוא תושב גן יבנה. קוגן הוא חתן פרסים בין לאומיים למוסיקה, ומנהלו המוסיקלי של הרכב ה"קאמרטה אקדמוס" המופיע בארץ ובחו"ל. גן יבנה הוא היישוב הראשון בארץ שבו מופעלת התוכנית. ממועצת גן יבנה נמסר, כי הקונצרטים הם חלק מתוכנית העשרה כוללת, שבמסגרתה ייחשפו ילדי הגנים ביישוב למגוון תחומי אומנות

נוספים, כמו מופעי מחול, תיאטרון, וסדנאות יצירה. שיאה של התוכנית יהיה ביקור של הילדים במוזיאון אשדוד לאומנות. **■ הכנרים הצעירים מבקרים בפילהרמונית** – תלמידים מביה"ס היסודי יחדיו ברעננה, נפגשו החודש עם נגני התזמורת הפילהרמונית הישראלית בהיכל התרבות בתל אביב. המפגש כלל האזנה ליצירות וניתוחן. התלמידים שהשתתפו במפגש לומדים כינור במסגרת שיעורי בחירה בתחום האומנויות, המתקיימים כחלק ממערכת השעות בביה"ס. הכנרים הצעירים האזינו לקונצרט הפילהרמונית בשם "בעיקר בארוק" ולאחר מכן שוחחו עם הנגנים. בבי"ס יחדיו לומדים כ-40 תלמידים שיעורי כינור בקבוצות קטנות. התלמידים מרבים להופיע באירועים ובטקסים הנערכים בביה"ס וכן בפני גני ילדים, בתי אבות ומוסדות נוספים.

■ תחרות יצירות "נוער חושב מחר" – לרגל חגיגות ה-60 למדינה ויום הרצל, תתקיים השנה תחרות "נוער חושב מחר". מטרת התחרות היא לאפשר לתלמידים בכיתות ט'-י"ב להביע בצורה יצירתית את עמדתם ואת תחושותיהם ביחס לדמותה של מדינת ישראל בעוד כשני עשורים. התחרות היא יוזמה משותפת של מטה שנהר במשה"ח, מוזיאון הרצל והמפמ"רים להבעה, אומנות, ספרות, לימודי ארץ ישראל וארכיאולוגיה, מידענות, תקשורת וקולנוע. התחרות מלווה באתר אינטרנט שהופק על ידי מטח. לתחרות יכולים התלמידים להגיש חיבורים, מאמרים, שירים, סרטי וידאו קצרים, תוכניות רדיו וטלוויזיה שהפיקו, ציורים ופסלים, מחזות ועוד. התוצרים יוערכו על ידי צוות היגוי מקצועי ויוצגו בתערוכה ובטקס חלוקת פרסים שייערכו סמוך ליום הרצל, המתקיים ב-15.5.08. לתלמידים שיזכו בתחרות ולבתי"ס שבהם הם לומדים, יוענקו פרסים ותעודות הוקרה. את היצירות אפשר לשלוח באמצעות אתר התחרות עד לסוף חודש פברואר הקרוב. באתר התחרות ניתן לקרוא על התבחינים לשליחת היצירות, ולהוריד טפסים להרשמה לתחרות.

כתובת אתר התחרות: <http://my-israel.cet.ac.il>

מחשבים בחינוך

■ מחשבים ניידים לתלמידים מאושפזים – במסגרת פרויקט המחויבות אישית, מתנדבים עשרות מתלמידי כיתות י' מבי"ס מקיף א' בבאר שבע במחלקות הילדים שבמרכז הרפואי סורוקה. ארגון אורט העולמי, המאמץ את מקיף א' במסגרת תוכנית "קדימה למדע", החליט אף הוא לסייע להתנדבות ותרם לאחרונה 10 מחשבים ניידים למרכז החינוכי הפועל בסורוקה. המחשבים הניידים מכילים תוכנות לימודיות והעשרה, חיבור לאינטרנט אלחוטי ומגוון משחקים. תלמידי מקיף א' מגיעים לבית החולים ומסייעים לילדים המאושפזים להכין משימות לימודיות בעזרת המחשבים. תלמידי המחויבות מקבלים ליווי ותמיכה מהצוות החינוכי של המרכז הרפואי. במרכז הרפואי סורוקה פועל מרכז חינוכי שבו לומדים כ-300 ילדים מאושפזים מידי יום ולמעלה מעשרת אלפים ילדים בשנה.

■ פורטל עירוני חינוכי חדש ברמת השרון – רמת השרון תצטרף בקרוב למספר ערים, כמו הרצליה, אריאל וחיפה, המפעילות פורטל חינוכי עירוני. את הפורטל תקים עבור רמת השרון חברת Netwise. הפורטל החינוכי העירוני ישמש כבסיס להקמת מאגרים לימודיים משותפים לבתי"ס בעיר, שיכללו חומרי לימוד, מערכי שיעורים, תרגילים, מצגות ועזרי הוראה אחרים, בנק של שאלות לבחינות במקצועות שונים, ספרות מקצועית ועוד. כמו כן ישמש הפורטל כרשת תקשורת בין המורים ובינם לבין מרכזי ההדרכה, ובין התלמידים למורים. בשבוע שעבר החלה השתלמות ראשונה למורים בנושא הפורטל, שהתקיימה באשכול הפיס המקומי. באירוע השתתפו גם ראש עיריית רמת השרון, איציק רוכברגר, נציגי משה"ח, מורים ונציגי אגף מערכות מידע בעירייה.

■ לוחות חכמים באשדוד – מינהל החינוך באשדוד מתכנן להכניס במהלך החודשים הקרובים לוחות חכמים לשכבות כיתות ט' בבתי"ס בעיר ולכמה בתי"ס יסודיים. הלוחות החכמים משלבים מסך מגע מחובר למחשב, שבאמצעותו ניתן לערוך שיעורים מקוונים בכיתות. הניסוי בהטמעת הלוחות החכמים ייעשה בהנחיית מטח.

מערייית אשדוד נמסר, כי במהלך השנה החולפת גם מופו כל חדרי המחשב במוסדות החינוך בעיר. המיפוי נערך במסגרת תוכנית מחשוב עירונית, הכוללת את חידוש מעבדות המחשב בבתי"ס, הכנסת מחשבים לגני החובה והטרום חובה, וכאמור, גם ניסוי בשימוש בלוחות חכמים בכיתות. עד כה חודשו למעלה מ-30 מעבדות מחשבים בבתי"ס בעיר ובחודשים הקרובים יחודשו כ-10 מעבדות נוספות. בכוננת עיריית אשדוד גם להקים השנה פורטל חינוכי יישובי שאליו יחוברו כל בתי"ס בעיר.

■ אתר מחודש למגזר הדרוזי והצ'רקסי – משה"ח העלה החודש לאינטרנט אתר מחודש למגזר הדרוזי והצ'רקסי. האתר מכיל: מאגר מידע בנושא החינוך הדרוזי והצ'רקסי; אתר כתב העת בנושא חינוך, חברה ותרבות במגזר הדרוזי והצ'רקסי - "אלבוסתן", שמוציא לאור האגף לחינוך דרוזי וצ'רקסי; הודעות ועדכונים של האגף ועוד. לאתר גם הועלתה טיוטה של תוכנית הלימודים החדשה, לכל שכבות הגיל, במורשת דרוזית. התוכנית פותחה על ידי ועדה של אנשי חינוך ואקדמיה מהמגזר הדרוזי.

כתובת האתר:

http://cms.education.gov.il/educationcms/units/mazkirut_pedago/git/chinuchdruzi

■ תוכנית המחר – עיריית טבריה השיקה החודש תוכנית כוללת למערכת החינוך ביישוב, ששמה הוא "תוכנית המחר". מטרת התוכנית היא לרכז תחת מטריה אחת את פעולות הקרנות והגופים המשולבים במערכות החינוך הפורמאלית והבלתי-פורמאלית בעיר, לאגם משאבים ולמנוע כפילויות. במערכת החינוך בטבריה פועלים רשת אורט ישראל, קרן רש"י, קרן IVN והסוכנות היהודית. היקף המשאבים שתרכז התוכנית נאמד בכ-25 מיליון ש"ח לשנה.

■ קול קורא – בתמיכת מנהלת מחוז צפון, אורנה שמחון, מופץ בימים "קול קורא" למנהלי בתיה"ס של המגזר היהודי בצפון, המבקש מהם להצטרף לתוכנית ללימוד ערבית תקשורתית – "יא סאלם". התוכנית מופעלת במסגרת מיזם של קרן אברהם ששמו הוא "השפה כגשר תרבותי". את התוכנית פיתחו אלה ולסטר ואליאס פלאח. מהמחוז נמסר, כי מטרת הקול הקורא היא להרחיב את היקף התוכנית בבתיה"ס במחוז. השנה משתתפים בתוכנית 34 בתי"ס מהמגזר היהודי. מהמחוז נמסר, כי התוכנית מופעלת בכל בתיה"ס היסודיים בכרמיאל, בבתי"ס בעכו, נהריה, כברי, מעלות, כפר ורדים, ובמועצות האזוריות גליל עליון, מטה אשר, גלבע, עמק יזרעאל ומשגב. את התוכנית מלמדים מורים מהמגזר הערבי.

מחוז חיפה

■ מחזק – "אני מחזק את ידיכם ועומד לרשותכם בכל שאלה, בקשה או עצה. יחד עמכם, אני תפילה כי מערכת החינוך תתחזק, תתעצם ותשתבח", כך כתב מנהל המחוז, אהרון זבידה, במכתב ששיגר בשבוע שעבר למנהלים ולצוותי המורים בבתיה"ס העל יסודיים במחוז.

פרסים והישגים

■ פרס לדו-קיום של הסתדרות המורים – המזכירות הפדגוגית של הסתדרות המורים בחרה החודש את מוסדות החינוך הזוכים בפרס עבור תרומה לדו-קיום לשנת תשס"ז. הפרס מוענק לבתי"ס וגני ילדים הפועלים לקירוב לבבות בין תלמידים ממגזרים שונים, ומיישמים ערכים של קבלת האחר, שוויון וכבוד הדדי. בפרס זכו; גן שומרון ברמלה, ביה"ס לחינוך מיוחד גניגר בחיפה וארבעה זוגות של בתי"ס השותפים לפרויקטים חינוכיים דו לאומיים. זוגות בתיה"ס הם; מעלה כרמל ואלכרמה בחיפה, אכסאל ב' באכסאל וקישון ברמת דוד, בסמת טבעון ונרקיסים בקריית טבעון, דוד בן גוריון בגבעתיים ואג'יאל ביפו. לדברי יו"ר המזכירות הפדגוגית בהסתדרות המורים, נעמי רפתי, כ-80 בתי"ס הגישו אשתקד את מועמדותם לפרס. לדבריה, לומדים התלמידים והמורים במוסדות החינוך הזוכים להכיר את השונה ולכבד אותו, ולחיות עם אוכלוסיות שונות. "אין ספק

במכתב בישר מנהל המחוז על שורה של צעדים שנועדו להדביק את הפערים בלימודים שנוצרו בשל השביתה. זבידה מוסיף במכתבו, כי הוא סומך על המנהלים שיעשו את כל הנדרש כדי להבטיח את התאמת תוכניות הלימודים לימי הלימודים שנותרו השנה. במכתב גם מודגש, כי על המנהלים לבצע מעקב אחר נוכחות התלמידים, לחזק את חדרי המורים ולעדכן בצורה שוטפת את ההורים והתלמידים על סדר היום הבית ספרי החדש.

■ תוספת תקציב – במסגרת תקציב עיריית חדרה ל-2008, שאושר בשבוע שעבר, הוענקה תוספת של כ-6 מיליון ש"ח לחינוך הפורמאלי ושל כ-3 מיליון נוספים לחינוך הבלתי פורמאלי ביישוב. בין היתר תקצה העירייה ב-2008 תקציב מיוחד של כ-500 אלף ש"ח לסיוע בשיעורי תגבור לתלמידים שניגשים השנה לבגרויות. הסיוע ינתן בשיתוף עם מנהלי בתיה"ס ויכלול גם הוספת שעות לימוד.

מחוז תל אביב

■ תקציב החינוך – מועצת עיריית רמת גן אישרה בשבוע שעבר את תקציב העירייה לשנת 2008. תחום החינוך יזכה גם בשנה הקרובה בנתח הגדול ביותר – למעלה מ-30% מתקציב עיריית רמת גן וכ-240 מיליון ש"ח בסך הכול (כולל תרבות וספורט).

מחוז מרכז

■ מגמה – בשנת הלימודים הקרובה תיפתח בנתניה מגמה על אזורית ללימודי מחול. המגמה תיפתח בביה"ס העל יסודי שש-שנתי עגנון. המגמה תיפתח במסגרת מדיניות ראש העירייה, מרים פיירברג-איכר, למתג את בתיה"ס העל יסודיים בעיר ולהקנות תחום התמחות ייחודי לכל אחד מהם. לרשות התלמידים במגמה יעמדו שני מסלולי

לימוד; מסלול שש שנתי בכיתות ז'-י"ב ומסלול תלת שנתי בכיתות י'-יב'. תוכנית הלימודים תכלול; בלט קלאסי, מחול מודרני, יצירה וקומפוזיציה וכן לימודי תיאוריה בתורת המחול. הלימודים יתקיימו בסטודיו הקיים בביה"ס ובכיתות הלימוד. למגמה יתקבלו תלמידים מוכשרים לאחר מבדק התאמה. **■ צורפה** – ועדת השרים למאבק באלימות החליטה החודש לצרף את העיר לוד לתוכנית "עיר ללא אלימות". לוד היא היישוב השניים עשר המצטרף לתוכנית. אחד מהיעדים המרכזיים של התוכנית הוא צמצום האלימות בקרב בני הנוער והאלימות בבתיה"ס. התוכנית משלבת את כל המערכות המתמודדות עם נושא האלימות; חינוך, רווחה, משטרה ובריאות. עם הצטרפותה לתוכנית תזכה לוד בתוספת תקציבית מהממשלה של 1.6 מיליון ש"ח. בעקבות צירופה של לוד לתוכנית, אמרה שרת החינוך, יולי תמיר, כי בעיר מושקע מאמץ רב ואמיתי לקידום מערכת החינוך.

■ צפתה – שרת החינוך, יולי תמיר, צפתה ביום חמישי שעבר בהצגה "גלגל החיים" של בימת הנוער העירונית ברחובות. על הכנת ההצגה, המבוססת על הסרט "מלך האריות", עבדו כ-170 תלמידים במהלך שביתת המורים. בני הנוער גם נרתמו בתקופת השביתה לשיפוץ המבנה שבו ממוקמת בימת הנוער, שהוקם לפני כ-95 שנה. בימת הנוער ברחובות היא מוסד חינוכי-תרבותי בן כ-30 שנים המהווה מוקד לנוער חובב תיאטרון מכל בתיה"ס בעיר. בבימת הנוער החלו את דרכם האומנותית שחקנים ידועים, כמו איתי שגב, אקי אבני, דני רובס ועוד.

בעקבות התרשמותה מהעשייה בבימת הנוער, יזמה שרת החינוך, יום כיף ברחובות ל-400 תלמידים מהעיר שדרות, ששיאו היה צפייה בהצגה גלגל החיים. יום הכיף התקיים ביום שני השבוע.

שתלמידי בתיה"ס הזוכים יהיו אזרחים טובים יותר ופתוחים יותר לפלורליזם של החברה האנושית", מוסיפה רפתי. **■ שורשים של שלום** – הציור "שורשים של שלום" שציירה שחר רוסו, תלמידת כיתה ד' בבית"ס הרצל בבית ים, מייצג בימים אלה את ישראל בביאנלה לציורי ילדים ביפו. הציור נבחר מבין ציורים רבים של תלמידי בתי"ס יסודיים מישראל שנשלחו אשתקד לתחרות, ואלפי ציורים מכל העולם. התלמידה שלחה לתחרות ציור המתאר עץ עם שורשים איתנים, שבו משולבים דגלי ישראל ומדינות ערב המקיפות אותה וכן המילה שלום בעברית ובאנגלית. בצמרת העץ ציירה שחר את דגל ארצות הברית, כמעצמה היכולה לסייע בהשכנת השלום במזרח התיכון, ואת דגל יפן, המדינה שיזמה את התחרות. תערוכת ציורי הילדים תנדוד במהלך השנה מיפן לערים שונות באירופה.